

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia juridică, numiri și imunități

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare nr.105

tel.: 37322/ 26-82-90

www.parlament.md

25 mai 2012

C/26 Nr. 136

RAPORT

asupra proiectului de Lege cu privire la asigurarea egalității (nr. 1103 din 23.05.2012) lectura I

Proiectul de Lege propus examinării este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova în vederea realizării obiectivelor Directivei Consiliului Uniunii Europene nr.2000/78/CE din 27 noiembrie 2000, privind stabilirea unui cadru general pentru tratament egal în materie de angajare și ocupație, Directivei 2000/43/CE din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică și a Directivei nr.97/80/EC din 15 decembrie 1997 cu privire la sarcina probațiunii pe cazurile de discriminare bazate pe criteriile de sex.

Respectivul proiect de lege reprezintă o generalizare a reglementărilor în scopul prevenirii și combaterii discriminării, și asigurării egalităților persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sfera politică, economică, socială, culturală și în alte sfere ale vieții fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingere, sex, vîrstă, dizabilitate opinie sau în bază de orice alt criteriu similar.

Astfel proiectul definește faptele care constituie acțiuni de discriminare și care cad sub incidența reglementărilor lui. De asemeni prevede instituirea unui cadru instituțional cu sarcina de a preveni și combate fenomenul de discriminare. În acest sens se propune a fi creat Consiliul privind prevenire și combaterea discriminării și asigurării egalității de șanse, fiind abilitat cu atribuții corespunzătoare. În scopul asigurării executării reglementărilor proiectului de lege, este stabilită răspunderea penală, contravențională, civilă și disciplinară.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat avizele comisiilor permanente ale Parlamentului, propunerile Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului și amendamentele deputaților parvenite la acest proiect de lege. Rezultatele examinării și decizia Comisiei juridice asupra propunerilor se conțin în sinteza amendamentelor anexată la prezentul raport.

Avînd în vedere cele relatate, Comisia juridică, numiri și imunități propune Parlamentului proiectul de Lege nr. 1103 din 23.05.2012 spre examinare și adoptare ținînd cont de amendamentele acceptate.

Victor POPA,
Președintele Comisiei

ANEXĂ
la proiectul de lege cu privire la asigurarea egalității
(nr. 1103 din 23.05.2012) lectura I

	Reglementări din proiectul de lege	Propuneri și obiecții vis a vis de proiect	Decizia Comisiei juridice, numiri și imunități
1	2	3	4
1.	Art. 1	<p style="text-align: center;">Deputatul Valeriu GHILEȚCHI</p> <p>Art.1 se propune a fi completat cu un nou alin.(3) cu următorul conținut „Nici o prevedere din această lege nu poate fi folosită pentru a interzice pluralismul de opinii, discuțiile, criticile sau expresia dezacordului față de practicile și convingerile altei persoane sau a unui grup de persoane.”</p>	<p>Nu se acceptă deoarece Legea cu privire la libertatea de exprimare garantează exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei</p>
2.	<p>Art. 2 Noțiuni generale</p> <p>a) <i>discriminare</i> – orice deosebire, excludere, restricție sau preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale stipulate în prezenta lege sau presupuse.</p> <p>e) <i>segregare rasială</i> – orice acțiune sau inacțiune care conduce direct sau indirect la separarea sau diferențierea persoanelor în baza criteriilor de rasă, culoare, origine națională sau</p>	<p style="text-align: center;">Deputatul Valeriu GHILEȚCHI</p> <p>Lit. a) va avea următorul conținut: „orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza criteriilor stabilite de prezenta lege care au drept efect limitarea sau subminarea egalității de șanse sau tratament egal.”</p> <p>Ultima parte a lit.e) „origine națională sau etnică” se exclude.</p>	<p>Nu se acceptă, deoarece noțiunea de ”discriminare” în varianta proiectului este redată mai exhaustiv și reușit.</p> <p>Nu se acceptă deoarece conținutul literei e) este reflectat în obiectivele Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000.</p>

	<p>etnică.</p> <p><i>f) hărțuire</i> – orice comportament nedorit ce conduce la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, cu scopul sau efectul de încălcare a demnității unei persoane, în baza criteriilor stipulate de prezenta lege.</p> <p><i>h) victimizare</i> – orice acțiune sau inacțiune soldată cu consecințe adverse ca urmare a depunerii unei plîngeri, înaintării unei acțiuni în instanța de judecată în scopul asigurării aplicării prevederilor prezentei legi sau furnizării unor informații, inclusiv a unor mărturii, care se referă la plîngerea sau acțiunea înaintată de către o altă persoană;</p> <p><i>j) acomodare rezonabilă</i> – orice modificare și adaptare necesară și adecvată care nu impune o sarcină disproporționată sau nejustificată atunci cînd este nevoie, într-un caz particular, pentru a asigura oricărei persoane, în cazurile stabilite de lege, exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale în condiții egale cu ceilalți.</p>	<p>La lit.f) cuvîntul „încălcare” se va înlocui cu cuvîntul „lezare”.</p> <p>Lit. h) și j) se propun a fi excluse.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă deoarece conținutul literei e) este reflectat în obiectivele Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000.</p>
3.	<p>Art. 4 Forme grave ale discriminării</p> <p>Formele grave ale discriminării sînt:</p> <p>a) promovarea sau practicarea discriminării de către autoritățile publice;</p> <p>b) susținerea discriminării prin intermediul mijloacelor de informare în masă;</p>	<p>Deputatul Valeriu GHILEȚCHI</p> <p>Se exclude punctul b)</p>	<p>Nu se acceptă deoarece ”susținerea discriminării prin intermediul mijloacelor de informare în masă” după caracterul său urmează a fi încadrată în categoria</p>

	<p>c) amplasarea mesajelor și simbolurilor discriminatorii în locurile publice;</p> <p>d) discriminarea persoanelor în baza a două sau mai multe criterii;</p> <p>e) discriminarea săvârșită de două și mai multe persoane;</p> <p>f) discriminarea săvârșită de două și mai multe ori;</p>	<p>La lit.c) după cuvântul „publice” se adaugă afirmația: „Exprimarea unei opinii personale, afișarea sau expunerea simbolurilor religioase nu vor fi considerate acte discriminatorii.”</p> <p>Lit. d) va avea următorul conținut: „Discriminarea aceleași sau acelorași persoane pe baza a două sau mai multe criterii” Punctul e) se exclude</p> <p>Lit. f) va avea următorul conținut: „Discriminarea săvârșită de două sau mai multe ori de către aceeași persoană.”</p> <p>Art.4 se propune a fi completată cu o literă cu următorul conținut: „Discriminarea care duce la pierderea locului de muncă”</p>	<p>formelor grave de discriminare Nu se acceptă deoarece la art. 1 alin.(2) lit. c) este stabilit deja că prevederile legii respective nu se aplică cultelor religioase și părților lor componente în partea ce ține de convingerile lor religioase.</p> <p>Nu se acceptă deoarece nu modifică sensul normei din proiect. Iar ”discriminarea săvârșită de două și mai multe persoane” se încadrează în categoria formelor grave de discriminare</p> <p>Nu se acceptă - vezi motivul de mai sus.</p> <p>Nu se acceptă, deoarece aceste cazuri se încadrează în temeiurile generale de discriminare cu o aplicare mai largă.</p>
4.	<p>Art. 5 Modalitățile de eliminare a discriminării</p> <p>a) prevenirea oricăror fapte discriminatorii, prin instituirea unor măsuri speciale, inclusiv a unor măsuri pozitive, în vederea protecției persoanelor care se află în condiții dezavantajoase față de alte persoane.</p>	<p>Deputatul Valeriu GHILEȚCHI</p> <p>La punctul a) se propune excluderea ultimei propoziții.</p>	<p>Nu se acceptă deoarece propunerea autorului nu este relevantă.</p>

	<p>Măsurile pozitive se vor aplica până la instituirea egalității și includerii sociale a persoanelor sau grupurilor de persoane care se află într-o poziție dezavantajată față de alte persoane.</p>		
5.	<p>Art. 7 Interzicerea discriminării în câmpul muncii</p> <p>(1) Se interzice orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, în baza criteriilor stabilite de prezenta lege, care au drept efect limitarea sau subminarea egalității de șanse sau tratament la angajarea sau eliberarea din câmpul muncii, activitatea nemijlocită și formarea profesională. Interzicerea discriminării pe bază de orientare sexuală va fi aplicată în domeniul angajării în câmpul muncii și ocupării forței de muncă.</p> <p>(2) Se consideră discriminatorii următoarele acțiuni ale angajatorului:</p> <p>a) plasarea anunțurilor de angajare cu indicarea condițiilor și criteriilor care exclud sau favorizează anumite persoane;</p> <p>g) orice alte acțiuni care contravin prevederilor legale.</p> <p>(4) Angajatorul este obligat să amplaseze în locurile accesibile pentru toți salariații prevederile legale care garantează respectarea egalității de șanse și de tratament la locul de</p>	<p>Deputatul Valeriu GHILEȚCHI</p> <p>La alineatul (1) după cuvântul „tratament” se adugă cuvântul „egal”</p> <p>Ultima propoziție din alineatul (1) se propune a fi exclusă.</p> <p>La alineatul (2) lit.a) și g) se exclud.</p> <p>Alineatul (4) se exclude.</p>	<p>Nu se acceptă deoarece textul alin.(1) al art. 7 deja exprimă concordanță între <u>tratament și egal</u> - ”limitarea sau subminarea egalității de șanse sau tratament”.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Nu se acceptă deoarece aceste acțiuni generează în mod direct fenomenul discriminatoriu</p> <p>Nu se acceptă deoarece constituie o condiție imperativă pentru a preveni fenomenul de discriminare.</p>

	<p>muncă.</p> <p>(6) În cadrul activităților profesionale a cultelor religioase și părților lor componente nu constituie discriminare tratamentul diferențiat bazat pe religia sau convingerile unei persoane, atunci când religia sau convingerile constituie o cerință profesională esențială, legitimă și justificată.</p>	<p>Alineatul (6) se completează după cuvântul „componente” cu sintagma „a altor organizații publice sau private a căror etică profesională este bazată pe religie sau convingeri”</p>	<p>Nu se acceptă</p>
6.		<p>Deputatul Valeriu GHILEȚCHI</p> <p>După art. 7 se adugă un nou articol cu denumirea „Justificarea unui tratament diferențiat pe motive de vîrstă” cu următorul conținut:</p> <p>(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 2, un tratament diferențiat pe bază de orice criteriu nu constituie o discriminare atunci când este justificat în mod obiectiv și rezonabil, în cadrul dreptului național, de un obiectiv legitim, în special de obiective legitime de politică a ocupării forței de muncă, a pieței muncii și a formării profesionale, iar mijloacele de realizare a acestui obiectiv sunt corespunzătoare și necesare.</p> <p>Tratamentul diferențiat se poate referi în special la:</p> <p>(a) Aplicarea unor condiții speciale de acces la un loc de muncă și la formarea profesională, de încadrare și de muncă, inclusiv a condițiilor de concediere și de remunerare, pentru tineri, lucrători în vîrstă</p>	<p>Nu se acceptă pe motiv că această abordare, în care autorul amendamentului propune justificarea tratamentului diferențiat, prin definiție contravine scopului proiectului.</p>

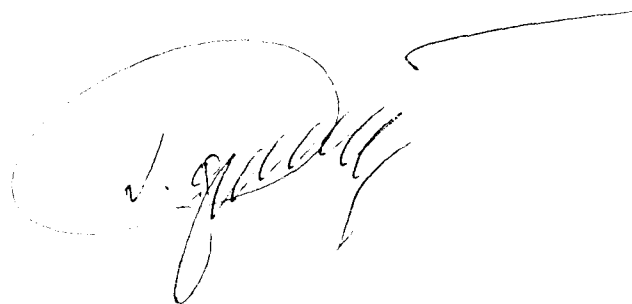
		<p>și pentru cei care au persoane în întreținere, pentru a favoriza integrarea lor profesională sau pentru a le asigura protecția;</p> <p>(b) Stabilirea unor condiții minime de vîrstă, de experiență profesională sau de vechime în muncă, pentru accesul la încadrare în muncă sau pentru anumite avantaje legate de încadrare în muncă;</p> <p>(c) Stabilirea unei vîrste maxime pentru încadrare, bazată pe formarea necesară pentru postul respectiv sau pe necesitatea unei perioade de încadrare rezonabile înaintea pensionării.</p> <p>(2) Fără a aduce atingere articolului 2, nu constituie discriminare luarea în considerare a criteriului vîrstei la stabilirea, pentru regimurile profesionale de securitate socială, a unei vîrste pentru aderarea sau admitere la prestațiile de pensie sau invaliditate, inclusiv la fixarea, pentru aceste regimuri, a unor vîrste diferite pentru lucrători sau pentru categorii de lucrători și la utilizarea, în cadrul acestor regimuri, a criteriilor de vîrstă în calculele actuariale, cu condiția ca acestea să nu se traducă prin discriminări pe motive de sex.</p>	
7.	<p>Articolul 8. Interzicerea discriminării în accesul la bunuri și servicii disponibile publicului</p>	<p>Deputatul Valeriu GHILEȚCHI Se propune excluderea articolelor 8 și 9.</p>	<p>Nu se acceptă constituie unul dintre obiectivele Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000. de punere în</p>

<p>Este interzisă orice formă de discriminare privind accesul persoanelor la:</p> <ul style="list-style-type: none">a) servicii oferite de autoritățile publice;b) servicii de asistență medicală și alte servicii de sănătate;c) servicii de protecție socială;d) servicii bancare și financiare;e) servicii de transport;f) servicii culturale și de agrement;g) vânzarea sau închirierea de bunuri mobile sau imobile;h) alte servicii și bunuri disponibile publicului. <p>Articolul 9. Interzicerea discriminării în domeniul învățământului</p> <p>(1) Instituțiile de învățământ asigură respectarea principiului nediscriminării:</p> <ul style="list-style-type: none">a) prin oferirea accesului la instituțiile de învățământ de orice formă și nivel;b) în procesul educațional, inclusiv la evaluarea cunoștințelor acumulate;c) în activitatea științifico-didactică;d) prin elaborare de materiale didactice și programe de studii;e) prin informarea și instruirea cadrelor didactice în vederea aplicării metodelor și mijloacelor de prevenire a actelor de discriminare și de sesizare a autorităților abilitate. <p>(2) Instituțiile de învățământ nu pot stabili</p>		<p>aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică.</p>
---	--	---

	<p>principii de admitere bazate pe anumite restricții, cu excepția cazurilor stipulate de legislația în vigoare.</p> <p>(3) Refuzul instituțiilor de învățământ de a admite la studii o anumită persoană, calificările căreia nu corespund nivelului necesar pentru admitere, nu constituie o limitare a dreptului la învățământ.</p> <p>(4) Prevederile prezentului articol nu constituie o restrângere a dreptului instituțiilor de învățământ pentru pregătirea personalului de un anumit cult de a refuza înscrierea unei persoane al cărei statut confesional nu corespunde condițiilor stabilite pentru accesul la instituția respectivă.</p>		
8.	<p>Articolul 10. Subiecții cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității</p> <p>Subiecții cu atribuții în domeniul asigurării sînt:</p> <p>a) consiliul privind prevenirea și combaterea discriminării și asigurarea egalității;</p>	<p>Deputatul Valeriu GHILEȚCHI</p> <p>La punctul a) „consiliul pentru prevenirea și combaterea discriminării” se înlocuiește cu „Centrul pentru drepturile omului”.</p> <p>membri Comisiei juridice au propus la art. 10 de substituit cuvîntul ”combaterea” cu ”eliminarea”</p>	<p>Nu se acceptă deoarece Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 prevede asigurarea egalității în drepturi să fie pusă în sarcina unui organ specializat și independent.</p> <p>Se acceptă</p>
9.	<p>Art. 12 atribuțiile consiliului</p> <p>1) Consiliul are următoarele atribuții:</p> <p>i) investighează și examinează plîngerile persoanelor ce se consideră a fi victime ale discriminării;</p>	<p>Deputatul Valeriu GHILEȚCHI</p> <p>Articolele 11,12,13,14,15 se exclud.</p> <p>membri Comisiei juridice au propus să fie excluse cuvintele ”investighează și” din conținutul</p>	<p>Nu se acceptă rezultă din propunerea nr. 8, care nu a fost acceptată</p> <p>Se acceptă</p>

	<p><u>k) aplică sancțiuni contravenționale, dacă în urma investigării și examinării s-a constatat comiterea unei contravenții.</u></p> <p><u>l) sesizează organele de urmărire penală în cazul săvârșirii faptelor discriminatorii cu elemente ale infracțiunii</u></p> <p>(8) dacă în timpul examinării plîngerilor se atestă săvîrșirea unor fapte ce constituie contravenție, Consiliul examinează cauză contravențională și aplică sancțiuni în conformitate cu prevederile Codului contravențional.</p>	<p>art.12 alin.(1) lit.i). De asemeni propun textul lit. k) în următoarea redacție ”constată comiterea contravențiilor cu elemente discriminatorii în conformitate cu prevederile Codului contravențional.</p> <p>Lit.l) se propune a fi exclusă pe motivul în care Consiliul este desemnat ca agent constator pe cauze contravenționale, acesta în temeiul art. 424 al Codului contravențional urmează să remită materialele procurorului sau ofițerului de urmărire penală, după competență dacă în procesul examinării cauzei contravenționale, se constată că încălcarea conține elementele constitutive ale infracțiunii.</p> <p>Alin.8 urmează a fi exclus pe motivul că redacția propusă la lit.k) reflectă prevederile acestui alineat.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
10.	<p>Articolul 19. Sarcina probațiunii (2) Sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare revine pîrîtului, cu excepția faptelor care atrag răspunderea penală.</p>	<p>Deputatul Valeriu GHILEȚCHI La alineatul (2), sintagma „ faptelor care atrag răspunderea penală” se înlocuiește cu sintagma „cazurilor în care anchetarea revine jurisdicției sau instanței competente”</p>	<p>Nu se acceptă pe motiv că comisia a acceptat ideea propusă în proiect ca sarcina probațiunii să revină pe seama pîrîtului în cazurile litigiilor ce țin de discriminare.</p>
11.	<p>Articolul 21. Taxa de stat</p>	<p>Deputatul Valeriu GHILEȚCHI</p>	<p>Nu se acceptă deoarece atît Legea cu privire la taxa de stat cît și Codul de</p>

	Persoana care înaintează o acțiune în instanța de judecată privind cazurile de discriminare se scutește de plata taxei de stat.	Art. 21 se exclude	procedură civilă prevede deja o serie de acțiuni civile pentru care reclamantii sînt scutiți de taxa de stat (litigii de muncă, plata indemnizațiilor pentru întreținere etc.)
--	---	--------------------	--

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style. The signature is enclosed within a hand-drawn oval. A long horizontal line extends from the right side of the oval, pointing towards the right margin of the page.